

Norsk Lovtidende.

Utgit efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 18

Utgit 11 mai.

1909

Lov

om mandtal og stortingsvalg av 29 mars 1906

med de deri ved lov af 1 mai 1909 foretagne forandringer¹⁾.

Første kapitel.

Om mandtallet.

§ 1. Mandtal over dem, som har stemmeret efter grundloven, skal i valgsognet føres for kjøpstad av magistraten, for herred av lensmanden. For ladested med særskilt bystyre føres mandtallet av magistraten, om han bor paa stedet, men ellers av lensmanden.

Er et valgsogn delt i eller mellem flere lensmandsdistrikter, skal særskilt mandtal føres for hvert av de stykker, valgsognet saaledes er delt i.

Vedkommende departement gir de fornødne forskrifter om mandtallets indretning.

§ 2. Mandtal istandbringes i de aar stortingsvalg holdes. Til grund lægges mandtallet fra forrige valg. I mandtallet indføres alle de, som den 1 august er bosat i valgsognet og har stemmeret efter grundlovens § 50, medmindre de har tapt stemmeretten efter grundlovens § 53. Likeledes indføres de, som senest paa den fastsatte valgdag kommer til at fylde det 25de aar og da vil ha været bosat her i landet i 5 aar, saafremt de ellers opfylder stemmeretsvilkaarene. De, hvis stemmeret er suspenderet, indføres med anmerkning om suspensionen og om grunden til denne.

Den, som 1 august eller senere flytter til et andet valgsogn, indføres i dettes mandtal, naar han inden kl. 8 kvelden

¹⁾ Indtat i henhold til lov av 27 juli 1896, nr. 5, ifølge kongelig resolution av 1 mai 1909.

før det i § 7 omhandlede møte fremsætter begjæring herom for valgstyret og godtgjør, at han opfylder stemmeretsvilkårene, samt at underretning om indførelse i det tilflyttede valgsgns mandtal av valgstyret kan bli meddelt valgstyret i det fraflyttede valgsgn, før valgting der holdes.

§ 3. Inden den 42de dag før valgting skal mandtalsføreren ha sat op et utkast til mandtal og en liste over dem, som han ikke har fundet at kunne indføre, forutsat, at han har været i tvil om deres ret, eller de selv har krævet sig indført.

En mandtalsnævnd, bestaaende av mandtalsføreren og mindst to andre, som formandskapet vælger blandt sine egne medlemmer, skal i tiden mellem den 42de og den 32te dag før valgtinget gjennomgaa mandtalsutkastet og den nævnte liste. Er en kjøpstad delt i flere valgsgn, bør der i nævnden for hvert valgsgn saavidt mulig indvælges personer, som er bosat i dette. I det tilfælde, som § 1, andet led, nævner, skal hver av mandtalsførerne delta i nævnden, forsaavidt vedkommer hans eget distrikt. Nævnden vælger selv sin formand. Dens vedtak fattes ved stemmeflerhet. Er stemmerne like, gjør formandens stemme utslaget. Vedtakene indføres i en bok, som er godkjendt av amtmanden.

Mandtalsføreren skal vopholdelig sende den, som selv har krævet sig indført i mandtallet, men som nævnden ikke har fundet at kunne indføre, underretning om nævndens vedtak og om grunden til dette. Saadan underretning bør han ogsaa saavidt mulig sende hver den, som stod i forrige mandtal, men som nævnden ikke har indført i det nye.

§ 4. Senest den 32te dag før valgtinget skal mandtalsføreren utlegge eksemplar av det mandtal, som nævnden har utarbeidet, paa steder som herredsstyret paa landet og formandskapet i byene vælger. Tiden og stedet for utleggelsen skal mandtalsføreren betimelig kundgjøre med opfordring til enhver om at klage, dersom han maatte finde, at han selv eller nogen anden med urette er indført, utelatt eller indført med eller uten anmerkning om suspension. Kundgjørelsen skal desuten gjøre rede for adgangen til at begjære sig indført efter § 2, sidste led, for den lovbefalte maate at klage paa (§ 6) og for stedet hvor og dagen og klokkeslettet naar begjæringen eller klagen senest maa være indgit.

§ 5. Naar mandtallet er utlagt, kan ingen indføres i dette uten efter kjendelse, som valgstyret avsiger (§ 7) enten i henhold til klage, som i tide (§ 6) er indgit, eller i henhold til § 2, andet led, eller paa grund av opdaget feil. Naar undtages de i § 7, 2det led, nævnte tilfælde, gjelder samme regel for utslettelse av mandtallet og for tilføielse og slettelse av an-

merkning om suspension. Dog kan valgstyret ogsaa uten klage avsiige kjendelse herom paa grund av indtraadt forandring i nogens stemmeretsvilkaar.

Urigtige kjendelser, som kan ha hat indflydelse paa valget, eller som er indanket for Stortinget, omgjøres av dette. Andre forandringer i mandtallet kan Stortinget ikke gjøre.

§ 6. Klager over mandtallets indhold maa være indgit til valgstyret før kl. 8 den 14de kveld før valget. De skal være skriftlige og nævne de grunde, som de er bygget paa. En liste over dem, som klagerne vedkommer, skal utlægges straks efter fristens utløb paa de steder, hvor mandtallet har været utlagt.

Er indsigelse fremkommet mot nogens stemmeret, skal mandtalsføreren uopholdelig gi ham underretning derom. Saadan underretning skal han ogsaa saavidt mulig gi, om han efter mandtallets utlæggelse faar rede paa saadanne omstændigheter, som han maa tro vil føre til nogens utslettelse av mandtallet eller til anmerkning om suspension.

§ 7. En av de 7 sidste dage før valget skal valgstyret (§ 8) komme sammen til avsigelse av kjendelser efter § 5. Tiden og stedet for møtet, som er offentlig, maa i forveien være kundgjort. Under møtet har den, om hvis stemmeret der handles, og den, som har klaget, ret til selv og ved fuldmægtig at uttale sig og føre sine bevis.

Utslettelse av mandtallet paa grund av meddelelse fra et andet valgstyre om en persons indførelse i dettes mandtal i henhold til § 2, andet led, kan ske uten kjendelse, naar meddelelsen først fremkommer efter det i nærværende paragrafs 1ste led omhandlede møte.

Andet kapitel.

Om valget.

§ 8. Valgstyret skal for hvert valgsgogn bestaa av mandtalsføreren — mandtalsførerne — og valgsgognets formænd.

Er mandtalsføreren distrikt delt i eller mellem flere valgsgogn, bestemmer han med amtmandens samtykke, i hvilken utstrækning han skal delta i de forskjellige valgstyrer. Amtmanden kan besikke en anden til som sættemandtalsfører at tjenestegjøre i valgsgogn, hvor den sedvanlige mandtalsfører ikke selv kan gjøre tjeneste.

Er kjøpstad delt i flere valgsgogn, skal formandskapet til medlemmer av hvert valgstyre opnævne saa mange av sine medlemmer, som det finder hensigtsmessig, og saavidt mulig saadanne som er bosat inden vedkommende valgsgogn.

Valgstyret vælger selv sin formand. Det er beslutningsdygtig, naar to tredjedele av dets medlemmer er tilstede. I det tilfælde, som § 7 nævner, bør mandtalsføreren altid være med.

§ 9. Valgting skal holdes i oktober maaned aaret før det første ordentlige storting i hver omgang træder sammen.

Bestaar en valgkreds av flere valgsogn, skal amtmanden, efterat han først har indhentet uttalelse fra herreds- eller bystyrrerne i kredsen, i betimelig tid fastsætte en dag, da der skal holdes valg i alle kredsens valgsogn. Om berammelsen gir han alle valgstyrrer underretning.

Bestaar en kjøpstadskreds av flere valgsogn, som ikke alle ligger i samme amt, fastsættes valgdagen av amtmanden i det amt, hvortil det i ordenen først opførte valgsogn hører.

Bestaar valgkredsen av et eneste valgsogn, skal valgstyret selv fastsætte valgdagen.

Valgstyret skal gi en foreløbig kundgjørelse om valgdagen med et varsel paa mindst 4 maaneder. Mandtalsføreren sørger for, at valgstyret betimelig træder sammen.

§ 10. Valgtingene holdes i passende lokaler, som herredsstyret paa landet og formandskapet i byene vælger; i mangel av andet tjenlig lokale holdes tinget i kirke.

Hvor valgstyret finder det nødvendig, forat stemmegivningen skal kunne tilendebringes paa én dag, eller ønskelig til lettelse for vælgerne, bør det fastsætte, at der skal holdes valgting til stemmegivning paa flere steder, paa hvert sted for en viss del av mandtallet.

Bestaar et valgsogn paa landet av flere kirkesogn, skal i hvert fald valgting til stemmegivning holdes i hvert kirkesogn.

§ 11. I betimelig tid indkalder valgstyret de stemmeberettigede til valgtinget.

Indkaldelsen skal gjøre rede for, naar og hvor valgtinget holdes, og naar stemmegivningen skal være tilendebragt.

Hvis stemmegivning skal foregaa paa flere steder i valgsognet, skal indkaldelsen desuten gjøre rede for, hvem der kan stemme paa de forskjellige steder.

§ 12. Valgtinget begynder til fastsat tid, hvad enten faa eller mange vælgere møter.

Kan valget ikke bli fuldført paa én dag, fortsætter man de næste dage undtagen de timer, gudstjeneste holdes.

Formanden for valgstyret indfører alt, som forhandles og avgjøres paa valgtinget, i en bok (valgboken), som amtmanden har godkjendt for valgsognet, og som mandtalsføreren forvarer.

§ 13. Skal stemmegivning foregaa paa flere steder i valgsognet, forestaar et særskilt valgstyre paa mindst 3 medlemmer valgtinget paa hvert sted.

Det sedvanlige valgstyre (§ 8) opnævner de særskilte valgstyrelser og formændene i disse, saavidt mulig blandt sine egne medlemmer og forøvrig blandt kommunens repræsentanter, fortrinsvis saadanne, som har bolig i vedkommende stemmekreds. Er repræsentanternes antal utilstrækkelig, kan andre stemmeberettigede vælges til medlemmer av de særskilte valgstyrelser.

I hvert særskilt valgstyre skal der være mindst ett medlem av det sedvanlige valgstyre eller av kommunens repræsentantskap.

§ 14. Formanden for valgstyret (det sedvanlige eller særskilte) gir tydelig tilkjende, naar valgtinget er sat, og oplæser saa grundlovens §§ 50—64.

Dernæst siger han fra om de forandringer, som er gjort i mandtallet ved kjendelser efter § 5, jfr. § 7.

§ 15. Paa valgtinget skal der stemmes under ett paa stortingsmand og paa varamand for valgkredsen, dog saaledes, at der i stemmesedlene skal sondres mellem dem; er dette ikke uttrykkelig gjort, betragtes den først opførte som stortingsmand og den anden som varamand.

§ 16. Paa valgtinget kan ingen strid om stemmeret reises.

Indsigelse mot, at valget fremmes, skal fremsættes, saasnart tinget er sat, eller det, hvorpaa indsigelsen bygges, er indtruffet.

Om forfald er lovlig, avgjøres naar stemmesedlene er aflevert. Indsigelse mot forfald fremsættes, naar følgebrevet er aapnet.

Valgstyret avgjør hver indsigelse, før det gaar videre (jfr. dog § 26).

Stortinget kan altid prøve avgjørelserne.

§ 17. Naar formanden har sagt fra saaledes som § 14 foreskriver, faar de i mandtallet indførte vælgere, hvis stemmeret ikke er suspendert, efterhvert som de møter frem, adgang til at stemme. Fremgangsmaaten er denne: Først sættes der et kryds i mandtallet ved dens navn, der vil stemme. Saa gir et medlem av valgstyret ham en konvolut med offentlig stempel og viser ham et avsondret rum i valglokalet, hvor han uset av alle kan lægge stemmeseddelen ind i konvolutten. Konvolutten lægger han saa ned i en urne, som staar paa valgstyrets bord.

Valgstyret kan forlange, at ukjendt vælger godtgjør, at han er den, han gir sig ut for.

§ 18. Ogsaa den, som ved valgstyrets kjendelse (§ 5, jfr. § 7) er negtet stemmeret, skal faa adgang til at avlevere sin stemmeseddel. Han skal dog ikke lægge konvolutten med ilagt stemmeseddel ned i valgurnen, men skal klæbe den sammen

og gi den til valgstyret. Dette skal skrive hans navn paa konvolutten og forvare den ubrutt. Ifald han saa efter Stortingets avgjørelse faar stemmeret, gaar man frem efter § 27, 2det led, ved den nye optælling av stemmerne.

§ 19. Konvolutterne skal være ugjennemsigtige, ha samme størrelse, form og farve og være uten tilfæstet eller paasat særmerke.

Stemmesedlene skal være av hvitt papir og uten underskrift eller særmerke, der betegner hvem der har avlevert stemmeseddelen. De skal lyde paa de to navngivne personer, som vælgeren ønsker til stortingsmand og varamand for valgkredsen (§ 15). Lyder en stemmeseddel paa fler end to personer, betragtes den først opførte som stortingsmand og den anden som varamand uten hensyn til, om der paa stemmeseddelen er sondret mellem stortingsmand og varamand. Lyder den kun paa ett navn, ansees dette som stortingsmandens.

§ 20. Er en konvolut eller stemmeseddel ikke saa beskaffen, som ovenfor er sagt, skal stemmeseddelen være ugyldig og vrakes.

Ligger der flere stemmesedler i en konvolut, skal de vrakes alle, om de er ulike, men den ene godkjendes, om de alle er enslydende.

§ 21. 1. Den, som under valgtinget opholder sig i riket og med hjemmel av denne lovs § 24 (jfr. grundlovens § 60) vil stemme uten at møte personlig, skal benytte saadan stemmeseddel, som § 19 bestemmer, og skal, i enrum og uset, lægge sin stemmeseddel ind i en særskilt konvolut og klæbe den sammen.

2. Naar dette er gjort, skal vælgeren i overvær av to vidnedygtige personer, av hvilke mindst én skal være over 21 aar, egenhändig underskrive:

- a. En paategning paa konvolutten om, at den indeholder hans stemmeseddel,
- b. et datert følgebrev til valgstyret, hvori han skal gjøre nøie rede for de omstændigheter, som begrunder forfaldet, og erklære paa ære og samvittighet, at han selv frivillig, i enrum og uset, har lagt stemmeseddelen ind i den konvolut, som han sender den i, og selv har klæbet konvolutten sammen.

Er vælgeren ute av stand til at skrive egenhändig, kan han skrive med paaholden pen.

3. De samme to vidner skal derefter egenhändig underskrive:

- a. Paategningen paa stemmeseddelkonvolutten til vitterlighet,
- b. en bevidnelse paa følgebrevet om, at vælgeren ved fuld sans og samling, i vidnernes paasyn, paa tid og sted som i bre-

vet nævnt, egenhändig har skrevet sit navn baade under paategningen paa konvolutten og under følgebrevet og vedkjendt sig dettes indhold. Har vælgeren ikke underskrevet egenhändig, skal bevidnelsen indeholde oplysning om grunden hertil.

4. Følgebrevet skal desuten være paategnet eller ledsaget av en datert og egenhändig underskrevet bevidnelse fra en eller flere troværdige personer om rigtigheden av de omstændigheder, som er anført til begrundelse av forfaldet, eller ledsaget av andre bevis herfor.

5. Følgebrevet og stemmeseddelkonvolutten og i tilfælde andre bilag lægger vælgeren i et fælles omslag. Dette lukker han, adresserer det til valgstyret og forsyner det med paaskrift om, at det indeholder stemmeseddel og forfaldsanmeldelse.

§ 22. Vil nogen, som har forfald, med samme følgebrev sende stemmeseddel baade til det oprindelige valg og til mulig omvalg, maa han lægge stemmesedlene ind i hver sin konvolut og uttrykkelig i følgebrevet angi, at stemmesedlene er bestemt den ene for valg og den anden for omvalg. Er det ikke paa konvoluttene skrevet, hvad for en som er bestemt for den ene eller det andet valg, kan valgstyret la holde tilbake for omvalget den, som det finder for godt. Er der indsendt fler end to konvolutter, og alle er uten paaskrift om, hvilket valg de er bestemt til, behandles de alle efter reglerne i § 28. Den for omvalget bestemte konvolut skal ikke aapnes, men sammen med følgebrevet eller en bekræftet avskrift derav for tilfælde av omvalg forvares under valgstyrets segl.

§ 23. Stemmesedler, som sendes ind av stemmeberettigede, som under valgtinget opholder sig i riket, men ved lovlig forfald er hindret fra at møte, maa for at være gyldige ikke være avgitt tidligere end dagen efter klagefristens utløp (§ 6).

Stemmeseddelen ansees for at være avgitt den dag, følgebrevet underskrives.

§ 24. Lovlig forfald (grundlovens § 60) har:

a. De vælgere, som ikke kan møte paa valgtinget paa grund av naturhindring, sykdom, alderdomssvakhet, legemsfeil, svangerskap, nedkomst, diegivning eller nødvendig tilsyn med smaa barn eller andre hjelpeløse personer;

b. de vælgere, som ikke kan møte paa valgtinget paa grund av militær tjeneste eller viktige og uopsættelige pligter av anden art eller paa grund av forretninger, hvis tilsidesettelse vilde paaføre vælgeren et væsentlig velfærdstap.

Er forfaldsanmeldelse indsendt, men grunden til forfaldet bortfalder saa tidlig, at vælgeren kan møte personlig paa valgtinget, skal forfaldet forkastes.

§ 25. I en av amtmanden godkjendt bok, som indrettes efter et av vedkommende departement fastsat skema, skal valgstyrets formand indføre alle forfaldsanmeldelser i nummerrække med angivelse av tiden, naar han tok imot dem.

De tilsvarende nummer sætter han paa omslagene, som han ikke skal aapne, hvis de har paaskrift om, at de indeholder stemmeseddel. Mangler saadan paaskrift paa noget omslag, og han derfor har maattet aapne det, skal han straks lægge det og indholdet ind i en konvolut, som han forseglar og sætter nummer paa, saaledes som før er sagt.

Naar valgstyret skal begynde at aapne og prøve forfaldsanmeldelserne, skal formanden fremlægge den foran nævnte bok og alle de brev, som er indført før valgtinget.

De forfaldsanmeldelser, som inden stemmegivningens avlysning kommer ind paa selve valgtinget, faar likeledes hver sit nummer paa omslaget, men i boken skrives alene, hvor mange det er i det hele.

§ 26. Naar den tid er utløpet, som var fastsat for stemmegivningen, og de da tilstedeværende vælgere har faat adgang til at stemme, spør formanden, om der er nogen, som har forfaldsanmeldelser at komme frem med. Naar dette er gjort og mulige forfaldsanmeldelser er mottat, avlyser han stemmegivningen.

Holdes valgting til stemmegivning paa flere steder, skal det særskilte valgstyre bokføre alt som forhandles i en dertil av valgstyret godkjendt bok. Reises ved saadant valgting indsigelse mot valgets fremme, bokføres indsigelsen med begrundelse. Derefter mottages stemmesedlene. Disse tillikemed de indkomne uaapnede forfaldsanmeldelser og den benyttede del av mandtallet samt valgboken bringes snarest mulig i en forseglet pakke det sedvanlige valgstyre til videre behandling.

§ 27. Valgstyret (§ 8) begynder derefter at aapne og prøve alle forfaldsanmeldelser. Under aapningen passer det paa at sætte omslagsnummeret baade paa følgebrevet og den konvolut som stemmeseddelen ligger i og paa andre bilag.

Naar valgstyret har gjennomgaat og prøvet alle forfaldsanmeldelser, aapner det, forsaavidt forfaldene er godkjendt, de konvolutter, som følger med, tar stemmesedlene ut, lægger dem ulæst ind i hver sin konvolut med offentlig stempel og lægger disse ned i urnen.

Er forfaldet ikke godkjendt, eller er forfaldsanmeldelsen indsendt av nogen, som ved valgstyrets kjendelse (§ 5, jfr. § 7) er negtet stemmeret, skal den konvolut som stemmeseddelen er fremsendt i ikke aapnes. Saavel de aapnede som de ikke aapnede stemmeseddelkonvolutter forvares sammen med forfaldsanmeldelserne.

§ 28. Har en vælger indsendt flere følgebrev med forskjellig datum, ansees det eller de tidligere daterte for at være tilbagekaldt ved det, som er datert sidst.

Har en vælger indsendt flere følgebrev med samme datum, eller har han med samme følgebrev sendt flere stemmeseddelkonvolutter med paategninger, som svarer til følgebrevets indhold, lægger valgstyret alle hans stemmesedler ind i en og samme konvolut med offentlig stempel. Om nogen av stemmesedlene skal godkjendes, avgjøres efter regelen i § 20, 2det punktum.

§ 29. Naar forfaldsanmeldelserne er prøvet, blandes konvoluttene i urnen vel om hverandre.

De stemmesedler, som valgstyret finder lovlige, læser et medlem av valgstyret tydelig op under tilsyn av et andet medlem eller gjennomgaar dem paa anden forsvarlig maate under samme tilsyn.

To medlemmer av valgstyret eller to andre av valgstyret opnævnte mænd skriver op sedlenes indhold.

Hele valgstyret har tilsyn med stemmeoptællingen.

Ifald valget ikke tilendebringes med én gang, skal valgstyret forvare stemmesedlene og listerne over de opskrevne stemmer paa et sikkert sted under fælles forsegling.

§ 30. Forsaavidt de indkomne stemmesedler ikke ifølge § 41 skal indsendes til Stortingets kontor, forvarer valgstyret dem saaledes som i § 29 er sagt, indtil Stortinget endelig har avgjort spørsmålet om valgets gyldighet. Naar denne avgjørelse er truffet, skal sedlerne brændes.

§ 31. Naar stemmeoptællingen er tilendebragt, skal navnene paa alle, som har faat stemmer til stortingsmand eller til varamand, indskrives i valgbogen med tilføjelse av enhvers stemmetal.

Hvis der blandt dem, som har faat stemme i valgsognet, findes nogen, som valgstyret ikke anser valgbar, skal det herom avgi uttalelse med oplysning om grunden dertil.

§ 32. Den, som i valgkredsen har faat de fleste stemmer til stortingsmand, er kaaret som saadan, saafremt han har faat over halvdelen av alle de stemmer, som er avgit i valgkredsen og godkjendt; i motsat fald skal der holdes omvalg.

Den, som i valgkredsen har faat de fleste stemmer til varamand, er kaaret som saadan, medmindre der ifølge foregaaende led skal foretages omvalg; i tilfælde av stemmelighet foretages lodtrækning.

§ 33. Utgjør valgsognet egen valgkreds, skal valgstyret paa valgtinget utfærdige fuldmagt (grundlovens § 64) for dem, som ifølge § 32 maatte være kaaret til stortingsmand og varamand; dets formand skal sende fuldmagten til stortingsmanden og underrette varamanden om hans valg; samtidig skal han

sende indberetning om valget til Regjeringen. Har ingen faat over halvdelene av stemmerne til stortingsmand, og der saaledes maa foregaa omvalg, skal valgstyret paa stedet beramme dette (§ 38).

Er valgsognet del av en valgkreds, skal valgstyret paa valgtinget utfærdige et dokument, som i overensstemmelse med valgboken (§ 31) indeholder navnene paa alle dem, som ved valget har faat stemmer til stortingsmand eller til varamand, med tilføielse av enhvers stemmetal. Dette dokument skal valgstyret uten ophold sende amtmanden (jfr. § 9, 3dje led).

§ 34. Valgstyret fatter sine vedtak og kjendelser ved stemmeflerhet. Er stemmerne like, gjør formandens stemme utslaget.

Enhver, som staar i valgsognets mandtal, og hvis stemmeret ikke er suspendert, har ret til at paa-anke valgstyrets avgjørelser.

Kjendelser om stemmeret og om adgang til at avlevere stemmeseddel kan derhos paa-ankes av den hvem kjendelsen er gaat imot.

§ 35. Valgboken skal oplæses av formanden og underskrives av hele valgstyret.

Dette gjøres hver dag, ifald valgtinget varer flere dage.

§ 36. Er valgdagen en virkedag, gjelder for de stemmeberettigede, indtil stemmegivningen er avlyst, reglerne om ret til arbeidshvile paa søndage — arbeidet ved de store fiskerier undtat.

Reglerne om salg og skjænkning av berusende drikke paa søn- og helligdage skal ogsaa gjælde paa stemmegivningsdagen.

§ 37. I valgkreds, som bestaar av fler end ett valgsogn, skal amtmanden, saasnt han har mottat de i § 33, andet led, omhandlede dokumenter, uopholdelig paa grundlag av disse opgjøre valgutfaldet for kredsen, idet han sammenlægger de stemmer, som i forskjellige valgsogn er faldt paa de samme mænd.

Naar sammenlægningen er utført, skal amtmanden i en av departementet godkjendt bok indføre navnene paa alle dem, som i ett eller fler av kredsens valgsogn har faat stemme til stortingsmand eller varamand med tilføielse av enhvers stemmetal og tillike anføre, hvem der ifølge ovenstaaende regler er at anse som valgt, eller — i tilfælde — at valget har faat saadant utfald, at omvalg maa holdes (§ 32, første led).

Har nogen faat saa mange stemmer til stortingsmand, at han er kaaret som saadan, skal amtmanden utfærdige fuldmagt for ham og for varamanden; han skal sende fuldmagten til stortingsmanden og underrette varamanden om hans valg; samtidig skal han sende indberetning om valget til Regjeringen. Har

ingen faat nok stemmer til stortingsmand, og der saaledes maa ske omvalg, skal amtmanden uopholdelig beramme dette (§ 38) og gi hvert valgstyre underretning derom.

Det bokførte underskrives av amtmanden, som sender avskrift derav til hvert av kredsens valgstyres.

§ 38. Hvor valgstyret (§ 33) eller amtmanden (§ 37) berammer omvalg, skal dette ske med et varsel paa mindst 10, høist 20 dage.

Omvalget skal sættes til saadan tid, at valgoppgjøret kan være tilendebragt inden november maanedes utgang (grundlovens § 54).

§ 39. Valgstyret utfærdiger snarest mulig indkaldelse til omvalget og sørger for, at den kundgjøres paa virksomste maate.

Indkaldelsen skal, foruten hvad der er foreskrevet i § 11, indeholde opplysning om alle dem, som i valgkredsen har faat stemmer til stortingsmand eller varamand med tilføjelse av enhvers stemmetal. Det skal uttrykkelig bemerkes, at vælgerne dog ikke er bundet til at stemme paa nogen av disse, samt at omvalgets utfald vil avgjøres saaledes som i § 40 sagt.

§ 40. Ved omvalget brukes mandtallet fra det oprindelige valg. Dog skal valgstyret indføre dem, som feilagtig var utelatt, stryke dem, som senere har mistet sin stemmeret ifølge grundlovens § 53, og sætte anmerkning om suspension ved dem, hvis stemmeret siden er suspendert. Saadan indførsel, strykning og anmerkning maa dog kun gjøres ved kjendelse, paa hvilke reglerne i § 7 saavidt mulig finder anvendelse, og som kan prøves av Stortinget efter reglerne i § 5, sidste led.

Om fremgangsmaaten ved det nye valgting og valgoppgjør gjælder i det hele de samme regler som ved det oprindelige valg. Dog skal stemmegivningens utfald ikke avgjøres efter de i § 32 indeholdte regler, men saaledes, at den, som i valgkredsen faar de fleste stemmer til stortingsmand, er kaaret som saadan, selv om han ikke har faat over halvdelen av de avgivne og godkjendte stemmer; den, som faar de fleste stemmer til varamand, er kaaret som saadan; har to eller fler faat likemange stemmer enten til stortingsmand eller til varamand, skal der ske lodtrækning mellem dem.

Skulde den, der saaledes er kaaret til stortingsmand, tillike ha faat de fleste stemmer til varamand, blir den, der næst ham har faat de fleste stemmer som saadan, at anse som kaaret til varamand.

Ved omvalget bør stemmegivning ske paa de samme steder som ved de oprindelige valg.

§ 41. Efterat stortingsmand og varamand er kaaret for valgkredsen, skal hvert valgstyres formand uten ophold indsende til Stortingets kontor en bekræftet avskrift av det bok-

førte paa valgtinget, stemmeretsmandtallet eller avskrift eller avtryk av samme, samtlige indkomne forfaldsanmeldelser, indgivne skriftlige klager og besværinger saavel som de stemmesedler, hvis antagelse er negtet av valgstyret, eller som maatte være avleveret til valgstyret i henhold til § 18.

Er valgutfaldet blit opgjort av amtmanden, skal denne, efterat stortingsmand og varamand er kaaret, likeledes uopholdelig indsende til Stortingets kontor bekræftet avskrift av det av ham bokførte, ledsaget av de til ham indkomne dokumenter.

Har omvalg været holdt, skal saadanne avskrifter og andre papirer som i denne paragraf omhandlet sendes saavel for det oprindelige valgs som for omvalgets vedkommende.

§ 42. Er der til stortingsmand eller til varamand blit kaaret nogen, som ikke pligter at motta valget (grundlovens § 63), skal han inden 3 dage, efterat han har faat underretning fra vedkommende valgstyre eller amtmand om dette, sende den myndighet, som gav underretningen, skriftlig erklæring om, hvorvidt han mottar valget. Samtidig bør han paa hurtigste maate, saasom gennem telegraf eller telefon, søke sin beslutning bragt til denne myndighets og i tilfælde til varamandens kundskap.

Avsender han ikke betimelig skriftlig erklæring som nævnt, ansees han som den, der mottar valget.

§ 43. Er nogen blit kaaret til stortingsmand eller til varamand for to valgkredser inden det valgdistrikt, i hvilket han er stemmeberettiget, skal han inden 3 dage, efterat han har mottat den underretning fra vedkommende valgstyre eller amtmand om hans valg, som kommer ham sidst i hænde, sende begge de myndigheter, som gav underretningene, skriftlig erklæring om hvilket valg han mottar. Samtidig bør han paa hurtigste maate søke sin beslutning bragt til begge myndigheters og i tilfælde til varamændenes kundskap.

Avsender han ikke betimelig skriftlige erklæringer som nævnt, ansees han for at ha mottat valg som stortingsmand for den valgkreds i hvilken han er mandtalsført, eller om han ikke er mandtalsført i nogen av de to kredser, da for den kreds, som av disse staar først i ordenen.

Skulde nogen bli kaaret til stortingsmand eller til varamand for fler end to valgkredser inden det valgdistrikt, i hvilket han er stemmeberettiget, finder foranstaaende regler tilsvarende anvendelse saaledes, at han efter at ha mottat den sidste underretning har fuld frihet til at vælge, hvilken av alle de paagjældende valgkredser han vil repræsentere, uanset om han allerede før har truffet et valg, mellem nogen av disse.

Tredje kapitel.

Om valgs ugyldighet.

§ 44. Utfaldet av stemmegivning eller, om valgsognet danner egen valgkreds, av valg, foretat paa valgting, blir — under de i § 45 nærmere forklarte betingelser — at kjende ugyldig:

1. Naar denne lovs forskrifter om mandtallets istandbringeelse er tilsidesat, saasom naar mandtallet ikke har været utlagt længe nok, eller utlæggelsen ikke har været kundgjort. At underretning efter §§ 3 og 6 har været forsømt, er ikke ugyldighetsgrund.

2. Naar valget er holdt paa anden tid, end loven hjemler, eller naar forskriftene om, hvorledes valgene skal forberedes og styres, er tilsidesat.

3. Naar forskriftene om fremgangsmaaten paa valgtinget er overtraadt, saasom naar stemmegivningen eller stemmesedlenes behandling eller optælling eller fastsættelsen av valgets utfald er foregaat paa uriktig maate, eller vælgerne ikke er levnet rimelig tid til at avgi stemme.

4. Naar valgstyret har avsagt en uriktig kjendelse om stemmeret eller truffet en uriktig avgjørelse om gyldigheten av en stemmeseddel.

5. Naar nogen, som ikke staar i mandtallet, eller nogen, hvis stemmeret er suspendert, har stemt, eller nogen har avgitt stemmeseddel mer end én gang.

6. Naar nogen paa strafbar maate har søkt at skaffe sig indflydelse paa valget.

§ 45. Alle de feil, som omhandles i forrige paragraf, er ugyldighetsgrunde, ifald det findes antagelig, at de har hat indflydelse paa utfaldet av valget, enten med hensyn til hvem der er kaaret til stortingsmand eller til varamand, eller med hensyn til utskrivning av omvalg.

De feil, som omhandles i posterne 3, 4 og 5, er ugyldighetsgrunde ogsaa, om det blot skjønnes, at de kan ha hat saadanne indflydelse.

Er det efter stemmetallene utvilsomt, at feilen har været uten betydning enten for valget av stortingsmand eller for valget av varamand, kjendes valgutfaldet alene ugyldig for den andens vedkommende; men kjendes kaaringen av stortingsmand ugyldig under saadanne omstændigheter, at nyt valg paabydes (§ 48), blir ogsaa kaaringen av varamand ugyldig.

§ 46. Er der ved valgoppgjør, foretat av amtmanden, indtruffet feil saasom:

1. At forskriftene om fremgangsmaaten er overtraadt, idet der for eksempel ikke er blit fremlagt de i § 33 omhandlede dokumenter for alle kredsens valgsoqn, eller idet stemmerne er uriktig sammenlagt eller valgets utfald fastsat paa uriktig maate;

2. at det for et valgsoqn fremlagte dokument om stemmegivningens utfald angir utfaldet anderledes, end det virkelig var,

skal valgopgjøret av Stortinget kjendes ugyldig, ifald det skjønnes, at feilen kan ha hat indflydelse paa opgjørets utfald.

Opgjøret skal ogsaa kjendes ugyldig, naar det stemmegivningsutfald, som for noget valgsoqns vedkommende blev lagt til grund for opgjøret, er helt eller delvis ugyldig (§§ 44 og 45).

Ved avgjørelsen av, hvor langt opgjøret er ugyldig, kommer § 45, sidste led, til anvendelse.

§ 47. Kan virkningene av nogen i § 44 eller § 46 omhandlede feil hæves ved optælling av indgivne stemmesedler, ved sammenlægning av stemmer, ved anden fastsettelse av valgets utfald eller ved lodtrækning, skal saa ske, enten gjennom Stortingets egen foranstaltning eller derigjennem, at det paabyr nyt møte av valgstyret eller nyt valgopgjør av amtmanden.

Er der i en valgkreds avholdt omvalg, kan Stortinget, hvis der ved det oprindelige valg er indtruffet feil, som ikke kan avhjælpes paa en av de i første led angivne maater, beslutte, at det avholdte omvalg i enhver henseende skal træde istedenfor det oprindelige valg.

§ 48. Naar Stortinget i henhold til §§ 44—46 kjender helt eller delvis ugyldig valgutfald, som er fastsat paa valgting eller ved valgopgjør av amtmanden, og i tilfælde tillike stemmegivning ved valgting for valgsoqn, som utgjør del av en valgkreds, skal det, saafremt feilen ikke kan rettes ved nogen i § 47 anvist fremgangsmaate, paaby nyt valgting og i tilfælde tillike nyt valgopgjør.

Er der til stortingsmand eller varamand kaaret nogen, som ikke er valgbar, skal nyt valg likeledes paabydes, saafremt denne feil ikke kan avhjælpes ved nogen i § 47 anvist fremgangsmaate.

Har feilen hat betydning for valget av stortingsmand, skal der ved det nye valg kaares baade ny stortingsmand og ny varamand, men ellers bare ny varamand.

§ 49. Ved det nye valg, som Stortinget paabyr ifølge § 48, brukes mandtallet fra det oprindelige valg. Men valgstyret skal rette det overensstemmende med Stortingets avgjørelser og skal desuten gjøre de forandringer, som er foreskrevet i § 40, første led.

Er valget kjendt ugyldig, fordi lovens forskrifter om mandtallets istandbringelse er tilsidesat, skal disse forskrifter søkes fyldestgjort derved, at utarbeidelsen av mandtallet gjenoptages. Berettiget til indførelse er i dette tilfælde — under iagttagelse av lovens regler — alle de, som ved det oprindelige valgs avholdelse skulde ha været indført i valgsognets mandtal og ikke senere har tapt sin stemmeret. Som suspendert betragtes i samme tilfælde en persons stemmeret, saafremt han ved det nye valgs avholdelse er i noget av de tilfælde, som grundlovens § 52 nævner.

Stortinget kan for saadant nyt valg bestemme en forkortelse av fristene for mandtallets istandbringelse og for valgets forberedelse.

Iøvrig kommer ved det nye valg de sedvanlige regler i det hele til anvendelse. Ved fastsettelsen av valgutfaldet anvendes reglerne i § 32, medmindre feilen er begaaet ved et omvalg eller bestaar deri, at omvalg urettelig er undlatt; i disse tilfælde kommer regelen i § 40, andet led, til anvendelse.

§ 50. Nyt valg av stortingsmand og varamand skal Stortinget ogsaa paaby, saafremt en repræsentantplads, efterat varamanden i tilfælde er rykket op, blir ubesat, enten fordi der er kaaret nogen, som har undslaaet sig for at motta valget (§§ 42 og 43), eller paa grund av omstændigheter, som er indtruffet efter valget.

Naar Stortinget paabyr nyt valg efter foregaaende led, skal det bestemme, enten mandtallet fra det oprindelige valg skal brukes, i hvilket fald § 49, første led, jfr. § 40, første led, kommer til anvendelse, eller om der skal utarbeides nyt mandtal over de stemmeberettigede, som paa et nærmere fastsat tidspunkt er bosat i valgsognet. Ogsaa i dette tilfælde kan Stortinget bestemme en forkortelse av fristene for mandtallets istandbringelse og for valgets forberedelse. Iøvrig kommer i det hele de sedvanlige regler til anvendelse.

§ 51. Klager til Stortinget over feil, som ifølge denne lov eller grundloven antages at medføre et valgs ugyldighet, bør være avsendt til Stortingets kontor inden 8 dage efter vedkommende stortingsvalgs tilendebringelse.

Fjerde kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 52. Ved beregning av fristene efter denne lov medregnes ikke valgdagen.

§ 53. Alle offentlige tjenestemænd skal i den utstrækning, deres offentlige stilling sætter dem istand til, meddele

mandtalsførerne de oplysninger, som de maatte forlange til bruk ved mandtallenes førelse.

§ 54. Offentlige tjenestemænd faar ingen betaling for de gjøremaal, som denne lov paalægger dem, medmindre Stortinget bevilger midler dertil, men kun skyss- og kostgodtgjørelse, forsaavidt saadan ved lov er dem tillagt.

§ 55. Statskassen utreder de summer, som ifølge denne lov utfordres

til bøker,

til gjennemførelse av forskriftene om benyttelsen av avsondrede rum, av stemplede konvolutter og av valgurner og

til skyss- og kostgodtgjørelse for mandtalsførere i anledning av reiser til valgting eller for at delta i mandtalsnævendens og valgstyrets møter.

De øvrige av denne lov flytende utgifter, deriblandt til fornøden ekstraordinær bistand for mandtalsførerne ved istandbringelse av utkast til mandtal, utredes av vedkommende valgsgogn, som igjen faar halvdelen av sine utgifter godtgjort av statskassen.

§ 56. Vedkommende departement utfærdiger de nærmere bestemmelser, som denne lovs iværksættelse maatte nødvendiggjøre, deriblandt om formen for stortingsmænds og varamænds fuldmagter.

§ 57. Forsaavidt ikke nogen strengere straf kommer til anvendelse paa tilfældet, skal straf av bøter ilægges den, som enten forsætlig eller uagtsomt forser sig:

- a. Ved uriktig eller uordentlig at indrette, føre eller opbevare de i denne lov nævnte bøker, lister eller brevsaker;
- b. ved ikke betimelig og i behørig orden at tilstevne, underrette om eller utstede indkaldelse til noget av de i denne lov omhandlede møter;
- c. ved ikke at besørge de i denne lov omhandlede kundgjørelser behørig utfærdiget og kundgjort;
- d. ved at utebli fra valgting eller andet foreskrevet møte som medlem av valgstyret eller fra møte i mandtalsnævnden som medlem av denne;
- e. ved ikke, naar han har forfald, at sørge saavidt mulig for, at den, som skulde træde i hans sted, betimelig underrettes;
- f. ved iøvrig at tilsidesætte forskriftene om de gjøremaal, som han skal utføre efter denne lov.

Desuten skal den skyldige erstatte de ved hans forseelse foranledigede utgifter, dog kun forsaavidt han har handlet forsætlig, eller grov uagtsomhet foreligger.

Forser nogen sig tredje gang paa forannævnte maate i utførelsen av de forretninger, som paaligger ham paa embeds,

bestillings eller ombuds vegne, straffes han med bøter eller tap av offentlig tjeneste.

§ 58. Den arbeidsgiver eller foresatte, som mot bestemmelsen i § 36, første led, hindrer sin stemmeberettigede underordnede fra at møte ved valget, straffes med bøter eller med fængsel indtil 3 maaneder.

§ 59. Denne lov træder straks i kraft. Ved dens ikrafttræden ophæves lov om mandtal og stortingsvalg av 24 februar 1900 og lov om forandringer i og tillæg til nævnte lov av 10 mars 1903.

Lov

om adgang for stemmeberettigede, som er utenfor riket, til at delta i stortingsvalg av 2 juni 1906 med de deri ved lov av 1 mai 1909 foretagne forandringer.¹⁾

§ 1. Stemmeberettigede, som er utenfor rikets grænser, naar valgting holdes, kan skriftlig indsende stemmeseddel til valgstyret, saafremt de har lovlig forfald efter loven om mandtal og stortingsvalg § 24.

De kan indsende sin stemmeseddel enten før avreisen fra riket eller fra utenriks sted. I sidste tilfælde maa de, naar valgtinget holdes, ikke ha været fraværende fra riket over 48 maaneder. Denne tidsbegrænsning gjelder dog ikke for den, som ved stemmeseddelen avgivelse tilhører besætningen paa et norsk fartøi. Tiden beregnes til dagen for det oprindelige valg, ogsaa naar omvalg holdes.

Stemmeseddelen maa for at være gyldig ikke være avgitt tidligere end 1 mai i valgaaret.

§ 2. Stemmeseddelen skal lyde enten paa de to navngivne personer, som vælgeren ønsker til stortingsmand og varamand for valgkredsen, eller paa partiliste.

For at der skal være adgang til at stemme paa partiliste, maa partiet

- a. ha organisert sig under et partinavn og gjennom sit hovedstyre ha meldt dette til vedkommende departement og
- b. senest den 14de dag før valgtinget ha sendt de forskjellige valgstyrrer i kredsen den partiliste, som er opstillet for

¹⁾ Indtat i henhold til lov av 27 juli 1896, nr. 5, ifølge kongelig resolution av 1 mai 1909.

valgkredsen; er en partiliste ikke sendt alle valgstyrrer i kredsen, blir den dog gyldig i de valgsogn, hvortil den er sendt.

Anmeldelser om partinavn skal departementet uopholdelig indrykke i den offentlige kundgjørelsestidende. Naar saadan anmeldelse er gjort, kan ikke noget andet parti ta partinavnet eller et navn, som er utsat for at forveksles med dette, før det parti, som først tok navnet, har sagt fra til departementet, at partiet er opløst. Navnet blir ogsaa frit, naar partiet ikke ved 3 valg i rad har opstillet partiliste i nogen valgkreds. At et parti er opløst eller ophørt skal ogsaa uopholdelig kundgjøres.

§ 3. En partiliste skal bære partinavnet og være underskrevet av partistyret for valgkredsen eller, om saadant ikke findes, av partiets hovedstyre eller den, som dette har bemyndiget dertil. I listen skal der sondres mellem stortingsmand og varmand; er dette ikke uttrykkelig gjort, betragtes den først opførte som stortingsmand, den anden som varmand.

Lyder en partiliste paa flere eller færre end to personer, er den ugyldig.

Naar valget er holdt, skal hvert valgstyre forvare listen under fælles forsegling, indtil Stortinget endelig har avgjort spørsmålet om valgets gyldighet.

Partilisten gjælder ogsaa for omvalg, medmindre der senest den 5te dag før det nye valgting er indsendt til de forskjellige valgstyrrer erklæring om dens tilbakekaldelse eller en ny liste.

Har et parti til forskjellige valgstyrrer i en valgkreds indsendt partilister, som lyder paa forskjellige personer, blir de alle ugyldige.

§ 4. Avgir vælgerne sin stemmeseddel før avreisen fra riket, skal dette ske under iagttagelse av de forskrifter, som gjælder om indsendelse av stemmeseddel fra indenriks fraværende vælgere. I følgebrevet bør vælgeren opgi fuldt navn og nøiagtig adresse paa hjemstedet den 1 august i valgaaret.

Vil vælgeren derimot indsende stemmeseddel fra udenriks sted, maa han følge de regler, som nedenfor er foreskrevet.

§ 5. Vælger, som vil avgi stemmeseddel fra utenriks sted, skal hos mandtalsføreren i det valgsogn, hvori han er bosat, erhverve et mandtalspas. Skemaet for dette fastsættes av Kongen.

Naar mandtalspas er utfærdiget, skal anmerkning derom ske i mandtallet og utfærdigelsesdagen tilføies.

For den, som ved stemmeseddelsens avgivelse tilhører besætning paa norsk fartøi, kan sjøfartsbok (sjøfarts-annotationspatent) eller sertifikat som skibsfører, styrmand eller maskinist træde istedenfor mandtalspas.

Er mandtalspas utstedt, skal den i § 1 omhandlede frist av 48 maaneder regnes senest fra utstedelsesdagen.

§ 6. Vælgeren skal, i enrum og uset, lægge sin stemmeseddel ind i en særskilt konvolut og klæbe denne sammen.

Naar dette er gjort, skal han, i overvær av en norsk konsul eller av et norsk fartøis fører, hvilken sidste skal tilkalde en av besætningen som vidne, egenhändig og med fuldt navn underskrive:

- a. En paategning paa konvolutten om, at den indeholder hans stemmeseddel,
- b. et datert følgebrev til valgstyret, hvori han skal gjøre nøie rede for de omstændigheter, som nødvendiggjør hans fravær fra riket paa valgtiden, og erklære paa ære og samvittighet, at han selv frivillig, i enrum og uset, har lagt stemmeseddelen ind i den konvolut, som han sender den i, og selv har klæbet konvolutten sammen.

Er vælgeren ute av stand til at skrive egenhändig, kan han skrive med paaholden pen.

Vælgeren maa fremvise et saadant dokument som § 5 nævner.

§ 7. Konsulen eller skibsføreren og det tilkaldte vidne skal derefter egenhändig underskrive:

- a. Paategningen paa stemmeseddelkonvolutten til vitterlighet,
- b. en bevidnelse paa følgebrevet om, at vælgeren ved fuld sans og samling, i konsulens eller vidnernes paasyn, paa tid og sted som i brevet nævnt, egenhändig har skrevet sit navn baade under paategningen paa konvolutten og under følgebrevet og vedkjendt sig dettes indhold, samt at vælgeren har fremvist et av de dokumenter som § 5 nævner og svarer til de deri anførte kjendemerker. Har vælgeren ikke underskrevet egenhändig, skal bevidnelsen indeholde oplysning om grunden hertil. Det fremviste dokument skal nøiagtig betegnes i bevidnelsen, og saafremt vælgeren har fremvist sjøfartsbok eller sertifikat, bør tillike oplysning meddeles om hans rullennummer og hans nøiagtige adresse paa hjemstedet.

Istedenfor konsul kan med hensyn til hvad der omhandles i denne og i forrige paragraf ogsaa benyttes en notarius publicus paa vedkommende utenrikske sted. Istedenfor skibsfører kan styrmand tjenestegjøre. Skibsfører eller styrmand pligter kun at medvirke ved stemmegivning av skibets besætning eller passagerer.

§ 8. Følgebrevet skal være paategnet eller ledsaget av en datert og egenhändig underskrevet bevidnelse fra én eller flere troværdige personer om rigtigheten av de omstændigheter,

som er anført til begrundelse av forfaldet, eller være ledsaget av andre bevis herfor.

Følg brevet og stemmeseddelkonvolutten og i tilfælde andre bilag legger vælgeren i et fælles omslag. Dette lukker han, adresserer det til valgstyret i det valgsogn, hvor han skal stemme, og forsyner det med paaskrift om, at det indeholder stemmeseddel og forfaldsanmeldelse, og om sit navn og sin adresse paa hjemstedet den 1 august i valgaaret.

Hvis vælgeren saa forlanger, skal konsulen, skibsføreren eller styrmanden besørge brevet sendt uten ophold i frankert og rekommandert stand.

Skibsføreren eller styrmanden skal i skibets dagbok anføre, at stemmegivning er skedd, og hvem der har været tilkaldt som vidne, samt tilføie vælgerens fulde navn og det valgsogn, han tilhører. I tilfælde anføres ogsaa, naar brevet er besørget avsendt.

§ 9. Det paaligger norske konsuler og norske skibsførere uopholdelig at gi Justisdepartementet telegrafisk underretning, saasnart det kommer til deres kundskap, at nogen, som har avgitt stemme i kraft av denne lov, er avgaat ved døden inden valgenes avslutning.

§ 10. I valgsogn, hvor der i henhold til forskriftene i denne lovs §§ 2 og 3 er adgang til at stemme paa partiliste, og hvor der til valgtinget er indkommet forfaldsanmeldelse fra utenriks fraværende vælgere, skal valgstyret, saasnart det har prøvet alle de indkomne forfaldsanmeldelser, først lægge i urnen de fra indenriks fraværende vælgere indkomne godkjendte stemmesedler, indlagt paa sedvanlig maate i konvolutter med offentlig stempel. Valgstyret skal dernæst efter at ha blandet konvolutterne i urnen vel om hverandre foreløbig gjennemgaa deres indhold for at se, om der findes nogen stemmeseddel lydende paa partiliste; efterat saadanne sedler i tilfælde er uttat, lægges konvolutterne med iværende stemmesedler atter i urnen.

Valgstyret legger derefter de fra utenriks værende vælgere indkomne stemmesedler, om de er godkjendt, i konvolutter med offentlig stempel, legger disse i urnen og blander dem med de øvrige.

Derefter foregaar stemmeoptællingen overensstemmende med forskriftene i den almindelige lovgivning om mandtal og stortingsvalg.

§ 11. Blanketter til mandtalspas samt porto- og telegram-utgift ifølge §§ 8 og 9 bekostes av statskassen.

For utfærdigelse av mandtalspas, attester, paategninger og bevidnelser, som avgives i henhold til nærværende lov, tilkommer norske offentlige tjenestemænd og borgere ingen betaling.

§ 12. Skibsfører paa norsk fartøi skal sørge for, at der i mandskapet opholdsrum ombord findes opslaat et av vedkommende departement utarbeidet avtryk av de bestemmelser, som gjælder om utenriks værende vælgeres stemmegivning. Saadant avtryk skal ogsaa stadig findes paa ethvert norsk konsulatkontor.

§ 13. Hvor intet motsat er bestemt, finder forskriftene i den almindelige lovgivning om mandtal og stortingsvalg tilsvarende anvendelse med hensyn til, hvad der omhandles i nærværende lov.

§ 14. Denne lov træder i kraft straks.

Samtidig ophæves lov av 5 juni 1897 om utenfor riket værende stemmeberettigedes deltagelse i valgmandsvalgene med tillægslov av 9 mai 1903. De mandtalspas, som er utsedt i henhold til nævnte lov, beholder sin gyldighet. Det samme gjælder de stemmesedler, som under iagttagelse av nævnte lovs forskrifter allerede er avgit eller inden 3 maaneder efter den dag, nærværende lov træder i kraft, maatte bli avgit.

Utgiver: Fred. T. Salicath.

Grøndahl & Søns boktrykkeri. Kristiania.